

UCHAMBUZI WA WAEBRANIA SURA YA PILI

1. Ujumbe Mkuu wa Sura ya Pili

Sura ya pili ya kitabu cha Waebrania inazungumzia umuhimu wa kushikilia kwa uthabiti ujumbe wa wokovu uliotangazwa na Yesu Kristo. Mwandishi anaonya kuhusu hatari ya kupuuzia wokovu huu mkuu na anaelezea jinsi Yesu alivyoshuka chini kwa muda, akawa mtu, ili apate kuwakomboa wanadamu. Pia, sura hii inasisitiza juu ya mamlaka ya Yesu juu ya viumbe vyote, pamoja na malaika.

2. Mwendelezo kutoka Sura ya Kwanza

Katika sura ya kwanza, mwandishi alionyesha ukuu wa Yesu juu ya malaika kwa kutumia maandiko ya Agano la Kale. Sura ya pili inapanua hoja hii kwa kuonyesha kuwa, ingawa Yesu alishuka chini ya malaika kwa muda (kwa kuchukua umbo la mwanadamu), alikuja kushinda kifo na kupata utukufu mkubwa. Hii inaonyesha kuwa Yesu si tu mkuu kuliko malaika, bali pia ndiye Mkombozi wa wanadamu.

3. Maana ya Mstari wa Kwanza

Mstari wa 1: "Kwa hiyo imetupasa kuyaangalia zaidi hayo yaliyosikiwa, tusije tukayakosa."

Maneno haya yanaunganisha sura ya kwanza na ya pili. Mwandishi anasisitiza kuwa kwa sababu Yesu ni mkuu kuliko malaika na ndiye anayezungumza nasi sasa, tunapaswa kushikilia kwa makini ujumbe wake.

3.1 Maana ya "Kuyaangalia zaidi hayo yaliyosikiwa"

Hili linamaanisha kuwa Wakristo wanapaswa kusikiliza na kutafakari kwa makini mafundisho ya Kristo, yasije yakapotea mioyoni mwao kwa uzembe au kutojali.

3.2 Aina za "Yaliyosikiwa"

Wakristo walioandikiwa waraka wa Waebrania walikuwa wamesikia mambo yafuatayo:

1. **Injili ya Yesu Kristo** – Walikuwa wamesikia habari njema kuhusu Yesu Kristo kama Masihi, Mwokozi wa ulimwengu.
2. **Ukuu wa Yesu Kristo** – Katika sura ya kwanza, mwandishi anasisitiza kuwa Yesu ni mkuu kuliko malaika, ni Mwana wa Mungu, na ndiye anayestahili kuabudiwa.
3. **Ahadi za Mungu katika Kristo** – Walikuwa wamesikia kuwa Yesu ndiye utimilifu wa ahadi za Mungu kwa Israeli na mataifa yote, na kupitia kwake kuna wokovu wa milele.
4. **Ukombozi Kupitia Mateso ya Kristo** – Walifundishwa kuwa Yesu alipitia mateso na kifo ili kuwaokoa wanadamu kutoka katika utumwa wa dhambi na mauti.
5. **Ushuhuda wa Manabii na Watakatifu wa Kale** – Walikuwa wamesikia kuwa torati na manabii walishuhudia kuhusu ujio wa Kristo, na sasa ujumbe huu umedhihirika wazi kupitia kwa Yesu mwenyewe.
6. **Huduma ya Malaika** – Katika sura ya kwanza, walifundishwa kuwa malaika ni watumishi wa Mungu wanaotumwa kuwahudumia wale watakaourithi wokovu.

Katika Waebrania 2:1, mwandishi anawahimiza waumini kuyaangalia kwa makini haya waliyoambiwa ili wasije wakayaacha au kuyaacha yateleze. **Hii inaonyesha kuwa ujumbe waliousikia ulikuwa na uzito mkubwa wa kiroho na ulikuwa msingi wa imani yao katika Kristo.**

3.3 Kwa nini mwandishi anasisitiza kuyaangalia?

Mwandishi anaonya juu ya hatari ya kupoteza wokovu kwa sababu ya kutojali au kurudi nyuma kiimani. Hii ni changamoto kwa Wakristo wote kuhakikisha wanashikilia imani yao kwa bidii.

4. Uhusiano kati ya Mstari wa Kwanza na wa Pili

Mstari wa 2: "Maana, ikiwa lile neno lililolenwa na malaika lilikuwa imara, na kila kosa na uasi ulipata kisasi chake kiadilifu..."

Hapa mwandishi anarejelea Sheria ya Musa, ambayo ilipokelewa kupitia malaika (tazama Mdo 7:53, Gal 3:19). Sheria hiyo ilikuwa na adhabu kwa wale waliovunja maagizo yake. Hii inamaanisha kuwa ikiwa sheria iliyoletwa na malaika ilikuwa na uzito mkubwa, basi ujumbe wa wokovu ulioletwa na Kristo una uzito hata zaidi.

1. **Onyo la Kutokuyaangalia Yaliyosikiwa** – Sura ya pili inawaonya wasikilizaji kuwa wasipozingatia kile walichosikia, wanaweza kuupoteza wokovu kwa kuzembea.

5. Uchambuzi wa Mstari kwa Mstari

Mstari wa 3: "Tutapateje kupona, tusipojali wokovu mkuu namna hii...?"

- Mwandishi anaonyesha kuwa hakuna njia ya kuokoka ikiwa mtu atapuza wokovu huu mkuu.
- Wokovu huu ulitangazwa kwanza na Yesu mwenyewe, kisha ukathibitishwa na wale waliomsikia (mitume).

Mstari wa 4: "Mungu naye akishuhudia pamoja nao kwa ishara na ajabu, na nguvu za namna nyingi, na magawanyo ya Roho Mtakatifu, kama alivyopenda mwenyewe."

- Mungu alithibitisha ukweli wa injili kupitia miujiza, ishara, na vipawa vya Roho Mtakatifu.
- Hii inaonyesha kwamba injili ina msingi thabiti na wa kimungu, si wa kibinadamu tu.

Mstari wa 5-8:

- Mwandishi ananukuu Zaburi 8:4-6 kuonyesha jinsi Mungu alimpa mwanadamu mamlaka juu ya viumbe vyote.

- Hata hivyo, mwanadamu alishindwa kutimiza kikamilifu kusudi hili kwa sababu ya dhambi.

Mstari wa 9: "Bali twamwona yeye aliyefanywa mdogo punde kuliko malaika, yaani Yesu, kwa ajili ya kuteswa na mauti, ametukuzwa kwa utukufu na heshima..."

- Yesu alishuka chini ya malaika kwa muda (kwa kuchukua umbo la mwanadamu) ili afe kwa ajili ya wanadamu.
- Baada ya kufufuka, alipata utukufu na mamlaka kamili.

Mstari wa 10-13:

- Yesu ndiye "Mwenye kuleta wokovu" aliyetesea kwa ajili ya wanadamu.
- Anawaita waliokombolewa kuwa ndugu zake, akionyesha mshikamano wake na wanadamu.

Uchambuzi wa Waebrania 2:11-13

Mstari wa 11:

"Kwa maana yeye atakasaye na hao wanaotakaswa, wote hutoka kwa mmoja; kwa sababu hiyo haoni haya kuwaita ndugu zake."

Maana ya Mstari

Yesu Kristo ndiye anayewatakasa waamini (wafuasi wake), na wale wanaotakaswa ni wale wanaompokea kama Mwokozi wao. Mwandishi wa Waebrania anaeleza kuwa wote – yaani Yesu na waumini – wanatoka kwa mmoja, ambaye ni Mungu. Hii ina maana kuwa kuna uhusiano wa karibu kati ya Kristo na waamini wake, kwa kuwa wote wanashiriki asili ya Mungu.

Kwa sababu hii, Yesu haoni aibu kuwaita waamini wake **ndugu zake**. Hili ni jambo kubwa kiroho, kwa kuwa linaonyesha uhusiano wa karibu kati ya Yesu na wale wanaomuamini. Yesu, akiwa Mwana wa Mungu, anaungana nasi kwa kuwa mwanadamu ili atuokoe, na hivyo anatushirikisha katika uhusiano wake na Baba wa mbinguni.

Rejea za Maandiko:

- **Yohana 20:17** – Yesu alimwambia Maria Magdalene: *"Nenda kwa ndugu zangu, ukawaambie, 'Ninapaa kwenda kwa Baba yangu naye ni Baba yenu, kwa Mungu wangu naye ni Mungu wenu.'"*
- **Mathayo 12:50** – *"Kwa maana yeyote atendaye mapenzi ya Baba yangu aliye mbinguni, huyo ndiye ndugu yangu, na dada yangu, na mama yangu."*
- **Warumi 8:29** – *"Maana wale aliowajua tangu asili aliwachagua tangu asili wafananishwe na mfano wa Mwana wake, ili yeye awe mzaliwa wa kwanza miongoni mwa ndugu wengi."*

Mstari wa 12:

"Akinena, Nitalihubiri jina lako kwa ndugu zangu, Katika katikati ya kanisa nitakuimbia sifa."

Maana ya Mstari

Mwandishi hapa ananukuu kutoka **Zaburi 22:22**, ambayo ni zaburi ya kinabii kuhusu mateso na ushindi wa Masihi. Zaburi hii inazungumzia jinsi Masihi atakavyoteswa lakini baadaye atashinda na kulihubiri jina la Mungu kwa ndugu zake.

Yesu alitimiza hili kwa kuja duniani na kufundisha ukweli wa Mungu kwa watu wake, kisha kwa kufufuka na kuwaongoza waamini katika kumwabudu Mungu kwa roho na kweli. Katika kanisa, waamini wanaungana na Kristo katika kumsifu Mungu kwa pamoja.

Rejea ya Maandiko:

- **Zaburi 22:22** – *"Nitalitangaza jina lako kwa ndugu zangu, katikati ya kusanyiko nitakusifu."*

Mstari wa 13:

"Tena, Nasitaamini kwake. Na tena, Tazama, mimi na watoto wale alionipa Mungu."

Maana ya Mstari

Mwandishi hapa ananukuu kutoka **Isaya 8:17-18**, ambapo Isaya anaonyesha kumtumainia Mungu hata wakati wa mateso na majaribu. Yesu, kama Masihi, anajitambulisha kama yule anayemtumainia Mungu kikamilifu.

Sehemu ya pili ya mstari inasema: *"Tazama, mimi na watoto wale alionipa Mungu."* Hapa Yesu anawaonyesha waumini wake kama watoto wake, wale waliomiminiwa neema na Baba kwa njia ya wokovu wake. Hii inasisitiza kuwa waamini ni sehemu ya familia ya Mungu, na Yesu anawatazama kwa upendo wa kiungu.

Rejea za Maandiko:

- **Isaya 8:17-18** – *"Nitamngoja Bwana, anayeficha uso wake kwa nyumba ya Yakobo, nami nitamtumaini. Tazama, mimi na watoto wale alionipa Bwana, tu ishara na ajabu katika Israeli."*
- **Yohana 6:37-39** – Yesu alisema kuwa wote ambao Baba amempa hatampoteza hata mmoja.

Maana ya "Kushiriki Damu na Mwili"

Yesu, akiwa Mwana wa Mungu wa milele, alichukua mwili wa kibinadamu ili aweze kushiriki asili yetu, kupitia mateso yetu, na hatimaye kufa kwa ajili yetu.

Kwa kuwa wanadamu wote wana damu na mwili, Yesu alikubali kuwa kama sisi ili aweze kutuokoa kwa njia ya msalaba.

Rejea za Maandiko:

- **Waebrania 2:14** – *"Basi, kwa kuwa watoto wameshiriki mwili na damu, yeye naye vivyo hivyo alishiriki katika hayo, ili kwa njia ya mauti amharibu yeye aliyekuwa na nguvu za mauti, yaani, Ibilisi."*
- **Filipi 2:7-8** – Yesu alijifanya mnyenyekevu, akawa mwanadamu, akatii mpaka kufa msalabani.

- **Yohana 1:14** – *"Naye Neno alifanyika mwili, akakaa kwetu (nasi tukauona utukufu wake, utukufu kama wa Mwana pekee atokaye kwa Baba), amejaa neema na kweli."*

Hitimisho

Katika Waebrania 2:11-13, tunaona wazi kuwa Yesu alikuja kuwa kama sisi kwa mwili ili atutakase na kutushirikisha katika familia ya Mungu. Anatuita ndugu zake, anatufundisha kulihubiri jina la Mungu, na anatufanya kuwa watoto wa Mungu kwa njia ya neema yake.

Ujumbe kwa Wakristo Leo:

- Tunapaswa kumtazama Yesu kama ndugu yetu wa kwanza aliye mkubwa, aliyechukua mwili wa kibinadamu ili atuokoe.
- Tunapaswa kuishi maisha matakatifu kwa sababu tumetakaswa naye.
- Yesu anatufanya kuwa watoto wa Mungu, na tunapaswa kuhubiri jina la Mungu kwa wengine.
- Tumtumaini Mungu kama Yesu alivyomtumaini Baba, hata wakati wa majaribu.

Mstari wa 14-15:

- Yesu alikufa ili apate kuharibu nguvu za Shetani, ambaye ana mamlaka juu ya kifo.
- Kupitia kifo chake, Yesu aliwaweka huru wale waliokuwa watumwa wa hofu ya kifo.

Mstari wa 16-18:

- Yesu hakuchukua asili ya malaika, bali ya wanadamu.
- Alifanyika kuhani mkuu mwenye rehema kwa sababu alijaribiwa kama wanadamu, hivyo anaweza kuwasaidia wale wanaojaribiwa.

UCHAMBUZI WA WAEBRANIA 2:14-18

Katika sehemu hii ya Waebrania, mwandishi anaendelea kueleza sababu za Yesu Kristo kuchukua mwili wa kibinadamu na jinsi alivyoleta wokovu kwa wanadamu. Hii ni sehemu muhimu sana ya mafundisho ya Kikristo kuhusu kazi ya Kristo kama Mwokozi na Kuhani Mkuu.

Waebrania 2:14

"Basi, kwa kuwa watoto wameshiriki mwili na damu, yeye naye vivyo hivyo alishiriki katika hayo, ili kwa njia ya mauti amharibu yeye aliyekuwa na nguvu za mauti, yaani, Ibilisi."

1. Maana ya "Watoto Wameshiriki Mwili na Damu"

- Neno "watoto" hapa linarejelea wanadamu, yaani waamini ambao ni sehemu ya familia ya Mungu (Waebrania 2:13).
- "Mwili na damu" ni tafsiri ya asili ya kibinadamu, ambayo ni yenye udhaifu na inayokabiliwa na mauti.
- Yesu Kristo alishiriki mwili na damu, akawa mwanadamu halisi ili aweze kuwaokoa wanadamu.

◆ Rejea za Maandiko:

- **Yohana 1:14** – *"Naye Neno alifanyika mwili, akakaa kwetu..."*
- **Filipi 2:7-8** – Yesu alijifanya mtumwa kwa kuchukua umbo la mwanadamu.

2. "Ili kwa njia ya mauti amharibu yeye aliyekuwa na nguvu za mauti, yaani, Ibilisi."

- Mauti ilikuja kwa wanadamu kupitia dhambi (Warumi 5:12).
- Shetani alikuwa na nguvu juu ya mauti kwa maana alikuwa na uwezo wa kuwatia wanadamu katika dhambi na hukumu ya kifo.
- Yesu alishinda nguvu za Shetani kwa kufa na kufufuka, akiharibu mamlaka yake juu ya wale wanaomwamini.

◆ Rejea za Maandiko:

- **1 Yohana 3:8** – *"Kwa kusudi hili Mwana wa Mungu alidhihirishwa, ili azivunje kazi za Ibilisi."*
- **1 Wakorintho 15:54-57** – Ushindi wa Yesu dhidi ya mauti na dhambi.

Waebrania 2:15

"Awakomboe wale ambao kwamba maisha yao yote kwa hofu ya mauti walikuwa katika hali ya utumwa."

1. Maana ya "Hali ya Utumwa"

- Wanadamu wote walikuwa watumwa wa dhambi na mauti (Yohana 8:34).
- Kabla ya Kristo, wanadamu waliishi na hofu ya mauti kwa sababu haikuwa na njia ya kuishinda.
- Kwa kifo chake, Yesu aliwakomboa waamini kutoka kwa hofu hii kwa kuwaonesha tumaini la ufufuo na uzima wa milele.

◆ Rejea za Maandiko:

- **Warumi 8:15** – *"Maana hamkupokea tena roho ya utumwa iletayo hofu, bali mlipokea roho ya kufanywa wana..."*
- **Yohana 8:36** – *"Basi Mwana akiwaweka huru, mtakuwa huru kweli kweli."*

Waebrania 2:16

"Maana ni hakika, yeye hawaitii malaika, bali watii uzao wa Ibrahimu."

1. "Hatwaai Asili ya Malaika"

- Yesu hakuchukua umbo la malaika ili kuwaokoa malaika, bali alichukua mwili wa kibinadamu.

- Malaika hawahitaji wokovu kwa sababu si viumbe wenye dhambi (ingawa wale waliomuasi Mungu wanahukumiwa, Yuda 1:6).
- Hii inaonyesha kuwa mpango wa wokovu ulielekezwa kwa wanadamu, si malaika.

◆ Rejea ya Maandiko:

- **Isaya 53:3** – Masihi alichukuliwa kama mtu wa huzuni, si malaika wa mbinguni.

2. "Bali watii uzao wa Ibrahimu"

- Yesu alikuja kwa ajili ya wanadamu, hasa uzao wa Ibrahimu, yaani, Waisraeli na wote wanaoshiriki imani ya Ibrahimu.
- Wokovu wa Yesu unapatikana kwa wote wanaoamini, si Wayahudi pekee, bali pia kwa Mataifa (Wagalatia 3:7-9).

◆ Rejea za Maandiko:

- **Wagalatia 3:16** – *"Ahadi zilinenwa kwa Ibrahimu na uzao wake..."*
- **Luka 19:10** – *"Kwa kuwa Mwana wa Adamu alikuja kutafuta na kuokoa kilichopotea."*

Waebrania 2:17

"Hivyo ilimpasa kufananishwa na ndugu zake katika mambo yote, ili apate kuwa kuhani mkuu mwenye rehema, mwaminifu kwa Mungu, ili afanye suluhu kwa dhambi za watu."

1. "Ilimpasa Kufananishwa na Ndugu Zake Katika Mambo Yote"

- Yesu alikubali kuwa mwanadamu kwa kila hali: kuzaliwa, kukua, kupata majaribu, kuhisi uchovu, huzuni, na hata mateso.
- Hili lilikuwa muhimu ili aweze kutuokoa kikamilifu.

◆ Rejea za Maandiko:

- **Filipi 2:7** – Yesu alijifanya mnyenyekevu kwa kuvaa mwili wa mwanadamu.
- **Mathayo 4:1-11** – Yesu alijaribiwa kama sisi.

2. "Kuhani Mkuu Mwenye Rehema, Mwaminifu kwa Mungu"

- Yesu ni Kuhani Mkuu anayetuelewa kwa sababu amepitia maisha ya kibinadamu.
- Yeye ni mwaminifu kwa Mungu kwa sababu hakufanya dhambi hata kidogo.

◆ Rejea za Maandiko:

- **Waebrania 4:15** – Yesu ni Kuhani Mkuu anayeweza kushiriki udhaifu wetu lakini hakuwa na dhambi.

3. "Ili Afanye Suluhu Kwa Dhambi za Watu"

- Suluhu ni tendo la kufidia dhambi ili kupatanisha mwanadamu na Mungu.
- Yesu alifanyika sadaka kamili kwa ajili ya dhambi zetu.

◆ Rejea za Maandiko:

- **1 Yohana 2:2** – Yesu ni kipatanisho kwa dhambi zetu.
- **Waebrania 9:26** – Yesu alijitoa mara moja ili kuondoa dhambi.

Waebrania 2:18

"Na kwa kuwa mwenyewe aliteswa alipojaribiwa, aweza kuwasaidia wao wanaojaribiwa."

1. "Aliteswa Alipojaribiwa"

- Yesu alikabiliana na majaribu na mateso makubwa, lakini hakutenda dhambi.

- Alielewa uchungu wa mwanadamu kwa sababu aliishi.

◆ Rejea za Maandiko:

- **Mathayo 26:39** – Yesu alihisi uchungu kabla ya msalaba lakini akatii.

2. "Aweza Kuwasaidia Wao Wanaojaribiwa"

- Kwa sababu Yesu alishinda majaribu, anaweza kutusaidia tunapojaribiwa.
- Anatupatia nguvu na neema ya kushinda dhambi.

◆ Rejea za Maandiko:

- **1 Wakorintho 10:13** – Mungu hataruhusu tujaribiwe kupita uwezo wetu.
- **Waebrania 4:16** – Tunaweza kumkaribia Yesu kwa ujasiri ili kupata msaada.

HITIMISHO

Waebrania 2:14-18 inatufundisha kwamba Yesu alichukua mwili wa kibinadamu ili kutushinda na kutuokoa kutoka kwa nguvu za mauti na dhambi. Yeye ni Kuhani Mkuu mwenye rehema anayeweza kutuelewa na kutusaidia tunapojaribiwa.

Ujumbe kwa Wakristo Leo:

- Tunapaswa kumtumainia Yesu kwa sababu anajua maumivu yetu.
- Hatupaswi kuwa na hofu ya mauti, kwa sababu Yesu ameshinda mauti.
- Tunaweza kupata msaada wake tunapojaribiwa.

6. Changamoto Walizokutana Nazo Wakristo wa Kwanza

- Baadhi yao walihangaika kuelewa nafasi ya Yesu kama mtu na kama Mungu.

- Wengine walikuwa na changamoto ya kushikilia imani yao katikati ya mateso na majaribu.
- Hatari ya kurudi kwenye mfumo wa Agano la Kale iliwafanya baadhi yao kupuuzia umuhimu wa wokovu kupitia Kristo pekee.

7. Maana kwa Wakristo wa Leo

- Wakristo wanapaswa kushikilia kwa uthabiti injili ya Kristo na kuepuka kupuuzia wokovu mkuu.
- Yesu anafahamu majaribu yetu na anaweza kutusaidia kushinda changamoto za maisha.
- Tunapaswa kuishi kwa imani, tukijua kuwa Yesu ni kuhani mkuu anayetutetea mbele za Mungu.

8. Hitimisho

Waebrania 2 inatufundisha umuhimu wa kushikilia kwa bidii wokovu tuliopewa kupitia Kristo. Inatufundisha pia kuhusu upendo wa Kristo kwetu, jinsi alivyojitoa kwa ajili yetu, na nafasi yake kama Kuhani Mkuu anayeweza kutuelewa na kututetea. Sura hii ni onyo na pia faraja kwa wale wanaoshikilia imani yao katika Kristo.